

Hon återkom till Håkanstorp följande sommar och förutom handarbetssidan hade hon ansvar för flickornas bad i Kolsnaren. Hon plockade också jordgubbar i trädgården och stod sedan och sålde dessa på torget i Katrineholm, för att de skulle få in extra pengar.

Hon fortsatte som sommarvikarie men efter några år ändrades förhållandena på Håkanstorp och själva flickhemsverksamheten upphörde. Hon erbjöds då att tillsammans med ordinarie personal flytta över till ett till en börja landstingsdrivet, senare statligt, likartat hem på annat håll i Öst-Sverige. Sedan mamman gått bort fick hon fast anställning på detta hem. Om arbetet säger hon: "Ja, då blev jag anställd. Ja, det kan man ju säga. Men det var inte några skoltimmar eller någonting så'nt där ändå inte. Det var det löpande arbetet. Jag var med i tvättstugan, la' i blöt först och jag var med där och kokade och tvättade och hängde på vind. På sommaren var det väl ute. Och sedan skötte in tvätten. Och så hade jag ju dessa flickor till hjälp, som skulle lära sig hur det går till med det ena och med det andra med så'nt. Det var tvättdagar och det var... varje veckan kan man nästan säga. För det var över 30 flickor, tror jag från början. Eller olika olika tider, olika hur det var. Jo, jag hjälpte till att sköta höns och kycklingar. Tittat grand också på sommaren. Annars så var det lanthushållslärlarinna så det behövde jag... jag behövde aldrig gå till la'gårn. Annat än att jag var med ut till skogen. När vi hade släppt ut korna på skogen ett tag på sommarn så var jag med och körde hem dom och så där vidare." På fråga om vad detta hem kallades svarade Sissi: "Ja, skolhem. Statens skol- och yrkeshem. Yrkeshem för dom skulle lära sig ett yrke, så dom kunde komma ut som barnskötare eller jungfrur, hembiträden."

Fråga om även detta var stadsflickor blev svaret att det var så för det mesta. Jag frågade också hur de betecknades - missanpassade eller vad? Sissi: " Ja, det kanske man kan säga. Jag vet inte vad det bästa ordet är. Man fick inte säga vanartiga. Det togs bort. Det hette det väl ifrån början, men det, det togs bort. Och se'n vet jag inte. Missanpassade kan ju hända."

Ny fråga om även detta var flickor som inte passade hemma.

Sissi: " Ja som inte kunde... nej, föräldrarna hade inte någon makt med dom, utan de var ute och sprang och skötte sig inte. Kanske att några som snattade. Men det var... det var inte alls det värsta. Utan det var det att de var ute, på kvällarna. Och föräldrarna fick inte hem dom. Ja, fick... de kom ju till slut. Men många gånger så var det barnavårdsnämnden som kom med dom, tog hand om dom."

Jag undrade hur hon själv reagerade på att komma till denna miljö.

Sissi: "Ja, det vet jag inte. Jag hade ju varit där så pass mycket och vikarierat i flera år då varje sommar. Och sedan så tyckte jag ju om,

jag var ju god vän med en del lärare. Så vi var ju som en familj nästan där."

Hon berättar också att i hennes betyg står beteckningen 'yrkeslärare' "Jaa, för nå't annat var det inte. Jag hade inte nå'n utbildning för någonting utan det var bar för yrke, att lära..." Jag påpekade då, att hon ju kunde göra sig nytta av den utbildning hon skaffat sig en gång, t ex vävningen och konstvävning. Det var ju specialisering.

Sissi: "Ja, och sömnad. Ja, jag gjorde ju allt möjligt så'nt där. men det var det att jag lagade inte mat mer än söndagsfrukost. Och det var tjockpannkakor i spisen. Vi hade en så'n där Agaspis. Annars så skötte jag ingenting i köket - annat än söndag morgon, för då var dom lediga. Dom måste ju ha någon gång, när dom var lediga och då fick jag hålla upp pannkaksmeten i en långpanna och skära upp och in i matrummet med det. Det var mitt göra då på söndagsmorrnen. Som väl var behövde jag inte. Det kan ju hända det var nå'n gång jag fick hjälpa till med nå'nting extra. Men det kommer jag inte ihåg. Plocka bär förstås i skogen. Jag var mycket ute med barna och plockade bär och svamp, blåbär i synnerhet."

Sissi hade medan mamman levde tagit körkort och köpt bil. Denna användes bl a till att jaga flickor som rymt.

Sissi: "Ja då. Det hände också.

Fråga: "Fick ni tag på dom då?"

Sissi: "Ja, ibland. Men ibland så såg man dom på långt håll. 'Där borta går det en'. Och då var det att försöka... Ja, jag vet att jag gick in och frågade vid gårdarna, vid la'gårdarna om det var några folk ute där: 'Har ni sett några flickor som har gått här förbi?' Jaa, det hände ibland att de hade sett. Men det var ju inte så ofta."

Förutom den nämnda 19-åringen hade åldern inte framkommit, varför jag frågade därom.

Sissi: "Dom hade gått ur folkskolan i allmänhet."

Konstaterades att de var i 14-årsåldern.

Sissi: "ja. Men dom konfirmerades hos oss, så att dom hade inte behövt gå och läsa. Utan det hade vi prästen i församlingen, som kom hem och läste. Man kunde inte skicka iväg dom inte. Se'n fick några gå i real-skolan. Tog realen - dom som var begåvade. Därför att vi såg att det gick. att dom skötte sig. Sådana som inte hade gjort något ofog där, utan hållit sig i styr. Så fick dom gå som någon slags... ja, inte kan jag kalla det för belöning, men på visst sätt så blev det ju så."

Nästa fråga: "Hur många år bodde de här flickorna kvar där då?"

Sissi: " Tre år kunde man säga att dom ofta var. Det berodde ju på litet grand hur gamla dom var - och så berodde det ju på hurdana dom var. Om do

var medgörliga och duktiga och gjorde som man sa och så där vidare, så dom inte spärrade ut och sa nej. Och så om dom ville själva också. Men det i allmänhet så... det var många som gjorde det bra."

På frågan om hon hade någon fritid blev svaret: "Jaa, vi hade... jag hade ju väl en månads semester, skulle jag tro. Det var väl en månad kanske. Det kommer jag inte ihåg nu. Ja, då var jag borta hos mina syskon. Jag hade väl inte några vänner på den tiden som kunde ta emot mig. Det tror jag inte att jag hade. Nej, för att vännerna var på skolhemmet dom. (Hon besökte varje sommar en väninna sedan ungdomen här i Värmland) - Var ute och reste utomlands på semester. Och det gick ju bra.

Efter intervjun hade hon påmint sig, att hon på kortare ledigheter ofta åkte till Stockholm. Där passade hon på att gå till handarbetsfönsterna i närheten av Stureplan, studerade handarbetena, gick sedan till Humlegården och satte sig att rita av ur minnet. Kollade fönstret på nytt för att få med detaljer o dyl. Mönsterna ritade hon sedan upp på väv och flickorna fick brodera dukar mm till försäljningar. Pengarna användes för gemensamma aktiviteter som inte anslag fanns till. (Upplysningen kom via telefon.)

Sissi pensionerades vid 60 års ålder. Vi konstaterade, att hon bott i sin lägenhet här i Karlstad 30 år, en tredjedel av sitt liv. På detta blev svaret: "Oj, oj, oj!"

Hon tillfrågades, om det finns några gamla klasskamrater eller ungdomsvänner kvar i livet eller om alla är borta.

Sissi: "Nej, borta är väl inte alla. Men det skall inte vara många kvar. Jag brukar tänka ibland 'Tänk att nu har jag inte nå'n som skriver till mig mer. Vad det är konstigt.' Att det har gått så fort. Och här går jag här nu på samma sätt hela tiden. Och jag vet inte var de håller till, var de är. Om dom är borta eller om dom är bara... Ja, jag tycker det är så konstigt."

Hon tillfrågas om en av sina kusiner. Ingen vet om han lever fortfarande. Svar: "Än Sissi då? (syster till föreg.) Tänk, att jag har glömt det! Ja, det är bedrövligt. Jag vet att jag brukar tänka ibland att 'det är väl hemst att jag inte vet vilka människor som lever och vilka som är döda utav mina vänner och bekanta'. Det... jag brukar fundera 'men är hon död? Eller lever hon?' Och det kan vara sådana som jag har varit så mycket tillsammans med och ändå så vet jag det inte. Det är gräsligt egentligen.... Men man kan ju inte ha alla kvar i huvu't... Det går inte.

Postlapp 17001-29.207 - 29.593

Intervju med Sigrid Modén i huvudsak rörande
hennes pappa, Markus Modén.

Förklaringar till intervjun:

Informant är Sigrid Modén, 90 år gammal, här kallad Faster.
Intervjuare Kerstin och Sture Modén. Sture p g a hans kännedom
om många förhållanden och för att hjälpa faster att minnas.

En hel del upprepningar förekommer. Dessa är orsakade av
nedsatt hörsel hos faster Sissi.

Likaså finns många "konstigheter" beträffande frågor och svar
- de flesta orsakade av att faster Sissi och Sture pratat i
munnen på varandra.

Intervju med faster Sissi i huvudsak rörande hennes pappa, Markus Modén

Fråga: Han var alltså näst äldste son till Per Modén, som var klockare där uppe i Dalby. Och faster vet inte någonting om hans barndom och så där?

Svar: Pers barndom?

Fråga: Nej, men om farfars - om Markus alltså?

Svar: Nej, om hans barndom det har jag ingen reda på.

Sture: Jo, men det var väl så att han spelade väl tidigt han också?

Svar: Ja, han spelade naturligtvis hemma hos föräldrarna. För dom spelade ju båda två då. Så där lärde han sig noter och så'n't där.

Fråga: Spelade även hans mamma?

Svar: Nej, men båda två - både pappa och farfar (Sissis farfar) Nej, hans mamma, det har jag ingen reda på. Men, för jag minns att han berättade, att när han var 12 år fick han spela utgångsmarschen ur kyrkan. Då hade farfar (Sissis) honom med sig där oppe. Och då fick han sätta sig till orgeln. Han menade väl att han skulle fortsätta efter honom.

Sture: Ja, han började i läroverket här i Karlstad 1869. Han var 16 år då.

Svar: Han hade gått och läst och se'n fick han fara ner hit.

Sture: Hörde faster någon gång om han var ensam här eller om det var... var det nå'n Bergenheim med honom?

Svar: Ja, det var en kusin till honom fick också följa med. Och dom reste och packade i den där kistan där (pekar), som jag ju kallar för farfarskistan. Där hade dom sina kläder. Så det har klockarmor packat in deras, åtminstone farfars kläder i den - det han hade med sig. Den där. Det är påsatt kulor på den. Det har jag låtit gjort för att det skulle se ut mera som en möbel och inte som en kista. Det gjorde jag i Söderköping. Dom fick måla den och så fick dom kanske laga, om det var några sprickor och så'n't där.

Komm.: Ja, det är ju väldigt bra. Det lyfter upp litet grand.

Svar: Ja, det gör det ja. Och så ser det ju snyggare ut.

Sture: Men faster kommer inte ihåg om dom hade skolhushåll redan då?

Svar: Ja det skulle jag tro... men det vågar jag inte...

Fråga: Var faster Haga redan ... var hon med då?

Svar: Ja hur gammal var hon? Hon var född -44. (1844)

Sture: Hon är född -44 ja.

Svar: Hur gammal var hon då?

Sture: Ja, hon var 25 år.

Faster: Hur mycket?

Sture: 25 år.

Svar: Ja, då kunde hon gott ha hushåll. Det var nog så, att det var meningen att hon skulle hushålla för de där pojkarna.

Fråga: Ja, var det det som gjorde att hon kom ner till Karlstad?

Svar: Antagligen var det det. De ville väl inte skicka dom utan att det var nå'n som såg till dom.

Sture: Och det kan hända att det var fler än...

Svar: Det är möjligt. Men det vet jag inte. Det vet jag inte vem man skall kunna få reda på av heller. För det finns ingen som har skrivit något utav dom. Och det står väl inte i några skolböcker eller kataloger eller nå't så'nt där heller.

Sture: Det vet man ju inte om det skulle finnas nå'n katalog så gammal här i Karlstad. Det har vi inte undersökt nå'n gång. Vi vet bara att det står i major Nygrens läroverksmatrikel. Han gjorde en sammanställning av alla elever. Där står alltså farfar Markus med.

Faster: Jaså.

Sture: Ja.

Faster: Men Bergenhem, står han då? Bengt?

Sture: Ja.

Faster: Jaså, jaa.

Fråga: Det är intressant det där med faster Haga som kom hit ner och hade skolhushåll.

Faster: Som tog hand om dom, när hon var så ung, bara 25.

Sture: Då stannade ju farfar i gymnasiet här eller i skolan och tog studentexamen 1876.

Faster: Då bodde han länge han hos faster då.

Sture: Ja, det gjorde han. Troligtvis så gick han i realklasserna och han hoppade väl över någon klass, eftersom han var så pass gammal, om jag inte minns fel. Men...

Faster: Han måste väl ha läst hemma han för farfar?

Sture: Ja, troligtvis läste han hemma något.

Faster: Eller farfar läste opp honom - eller vad man skall säga.

Sture: Och se'n kom väl farfar till Uppsala?

Faster: Det vet jag inte något.

(Avbrott p g a telefonsamtal)

(Tyvärr har inledningen till denna berättelsedel försvunnit i bandspelaren.)

Faster: När vi hade kommit upp till Långav så var det att vi skulle över till Branäs. Och det var då som vi fick bli rodda. Dom sa inte så dom sa inte - ro över - dom sa - för oss över - hette det på deras språk. Vi blev förda över älven. Och då skulle vi naturligtvis fram till den gården. Då levde ... jo farmor levde. Fastän jag minns henne inte tydligt, men jag minns hon var ganska tjock, ganska trind, så'n där trind mjuk gumma.

Men den gården alltså som ni kalla för Avänga, där var det så att på dörrposten, på dörr'n som man kom in - det var en liten veranda då utanför. Där stod alla våra namn. Så det var det första. Opp för den där lilla trappan till verandan och så fram där och så mätas och skrivs upp. Så där finns dom - hur pass mycket dom har tvättat bort nu, det vet jag inte. Men där stod dom. Och jag undrar om dom inte vägde oss också. Men det låter jag ... det har jag inte nå't minne utav.

Och se'n är det en annan sak som inte är vanlig nu för tiden. Det var det att det fanns, det var ett särskilt rum som skulle vara som ett s k finrum. Jag vet inte vad de kallade det för. Men där var det dukar på jämt. Och där var det... där tyckte vi var så kallt. Det såg inte så hemtrevligt ut, utan det var så där litet precis.

Sture: Det var vita lakan eller nå'nting som låg över allting. Jag var där en gång hos dom och kommer ihåg det.

Faster: Att du kommer ihåg det vita ja. Jag tyckte det var så kallt där.

Sture: Ja, som främmande så skulle vi ju dricka kaffe där inne. Och dom tog bort ...

Faster: Ja, det var det se. Och då gick det inte an att ha något kulört då kanske, ansåg dom inte.

Sture: Nja, det var för att skydda. Dom hade de där lakanen på för att skydda mot sol och sån't.

Faster: Vi satt inte i köket, utan vi satt i det där finrummet.

Sture: Jo, jag läste idag, faster, att det restes en gravsten över Per den yngre (Sissis farfar). Jag tror att det var 1903. Och det, var det så att det var församlingen eller var det andra? Ja, för att vid det tillfället så då hade Jacob Karlstam skrivit en hel del. Jämban hade skrivit ... det var flera strofer till minnet av sin svärfar Per. Jag vet inte om faster har sett det där?

Faster: Nej det skulle jag inte tro.

Sture: Men jag har det hemma nu därför att vi har nämligen lånat - nej det var nog domprosten Bromander har antecknat detta. Och det har vi gjort en avskrift av från biblioteket här.

Info: Fel! Från muséet.

Sture: Ja, det var muséet - nu säger jag fel. Det har Meta ordnat med här om da'n. Och det är väldigt vackra ord han säger om Per den yngre. Och då, då dog ju han -88 eller nå'nting sån't där. Och den här stenen kom 14 år efteråt. Och då var det väl en hel del släktingar som var med vid det här tillfället. Men jag tror inte att det var någon från Kristinehamn eller Arvika.

Faster: Inte Ragnar Andersson inte?

Sture: Jo, det är möjligt. Men han var väl för ung.

Faster: Ja, han kanske var för ung.

Fråga: Har faster hört berättas nå'nting om sin pappas studietid?

Faster: I Uppsala? Neej, tyvärr! Och det hade varit väldigt roligt. Jag vet inte ens vad han hade för kamrater.

Sture: Nej, men han, han gjorde väl sina studier klara i Uppsala. Och så gick han provår. Var det i Stockholm?

Faster: Det kommer jag inte ihåg heller, var han gjorde. Men han var på nå'ra kurser, kortare. Var han inte ner vid Västkusten ett tag? Men vad hade han - han hade fysik.

Sture: Ja, vilka ämnen var det? Han undervisade ju i flera ämnen.

Faster: Ja, för att en sommar... det var... jag minns inte. Men det har väl funnits något brev som han skrev då. Vi var uppe i Dalby förstås och han var där nere. Fiskebäckskil eller. Har dom haft nå'nting? Det är fiskar det. Jag vet inte om han var intresserad av fiskar. Jag förstår inte vad det kunde vara.

Sture: Hade han...?

Fråga: Det var inte i Ljungskile då?

Faster: Ja. det kanske det var.

Info: Där finns det en folkhögskola och den är nog inte så väldigt ny. Om den kanske hade kommit till då?

Faster: Ja, det är möjligt. Och se'n.... Ja det är väldigt.... Och jag tror inte att några av släktingarna i Uppsala fanns där då.

Sture: Nej. - Men se'n undrar jag:"Hade han något eget herbarium?"

Faster: Det har jag aldrig sett. Men det kan ju ha funnits fast jag inte har sett.

Sture: Det var inget på vinden i Kristinehamn inte?

Faster: Neej. Det har jag inte sett och inte hört talas om heller. Annars så var han ju...

Sture: Det vore roligt att veta om han var intresserad av botanik och så'n't.

Faster: Ja, det tror jag att han var, därför att han lärde oss ju namn på blommorna. När vi gick till Halla skulle vi ta reda på vad de hette. Och vi kom till nya blommor som vi inte hade sett, för på myrarna växte det ju så'n't som inte vi hade sett.

Sture: Kommer faster ihåg det här om fotograferingen?

Faster: Inte när det börja.

Sture: Var det i Arvika det?

Faster: Det var det nog. Det står ju, att han var en utav de första eller rent av den första... privat.... Vad kallas det för?

Sture: Amatörfotografer.

Faster: Amatör, ja.

Fråga: Jaha, han var fysiklärare ja. Det var det som gjorde att han började intressera sig för fotografi?

Faster: Men de där kortena som är tagna i Halla och även på Långav, är dom tidigare än Arvika? Eller är det ungefär?

Sture: Nej, det undrar jag.

Faster: Så att han... när vi var där oppe då hade han redan börjat då?

Sture: Ja, troligtvis hade han börjat.

Faster: Ja, det hade han nog, för att han, han framkallade ju opp i Halla.

Sture: Ja.

Fråga: Ja, Halla tillhörde väl Pollack, fru Pollack? Halla, den tillhörde väl mormor Sigrid?

Faster: Ja.

Fråga: Så att då var dom ju gifta.

Faster: Långavhalla. Persbyhalla förresten också.

Sture: Jaha.

Fråga: Det kanske var någonting som han lärde sig redan under studietiden?

Faster: Det finns inga kort som tyder på det. Det finns inga kort på sådana människor som händelsevis hörde ihop med Uppsala. Det tror jag inte.

Fråga: Ja, jag tänkte det kanske var så'n't som de experimenterade med i utbildningen, genom att han läste fysik. Han hade den utbildningen. Vad hade han mer för ämnen? Vad undervisade han i för ämnen?

Faster: Fysik mest. Matematik. Matematik och fysik. Och se'n hade han ju så'na där biämnerna. Han hade ju rättskrivning och tyskskrivning kanske - ja, tysk vet jag inte men det kommer jag ihåg skrivböcker. Det var ju så spännande för en skolflicka att få se skolpojkaras skrivningar.

Sture: Jag hade för mig att han hade många ämnen som han ... att det var många ämnen som han hade?

Faster: Ja, det var det nog. Åtminstone som extralärare.

Sture: Hade han kristendom?

Faster: Kristendom?

Sture: Jaa. Undervisade han i det?

Faster: Ja det det vet jag inte. Neej, det vet jag inte, men det kan ju vara möjligt.

Sture: Det där går kanske att ta reda på i ...

Faster: Det gör det kanske. Men hans intresse var väl mest fysik och matematik förstås.

Fråga: Han var körledare också, sa faster? Han var ledare för sångkör?

Faster: Jaa, sång och musik det hörde väl till det, fastän han inte hade det i skolan. Men det det var ju hans stora intresse.

Fråga: Så han hade bra sångröst också då?

Faster: Jaa, det kan jag inte bedöma. Men han, han sjöng ju i alla fall med. Om han sjöng, när han var i Uppsala, det vet jag inte, men han sjöng ju hemma. Gluntarna förstås - Olle och han. Och så skulle han ha barna att sjunga, så Olle fick ju lära sig så. Och så skulle han ju spela a quatre mains. Han spelade ju med mamma, fastän hon inte hörde så bra och med mig.

Sture: Han hade fler instrument än piano?

Faster: Ja, han hade fiol som lever än, som väl är.

Fråga: Är det den som Per har?

Faster: Det är den som Per Måhl har. Och se'n hade han tvärflöjt. Och se'n hade han klarinett. Men jag undrar om inte han hade ... finns det inte någon flöjt som är på den ledden (visar), utan det blir väl klarinett då. Jag tyckte att han hade en ... ett blåsinstrument till, men då kanske jag har fel då. Klarinetten och flöjten och fiolen.

Komm.: Och pianot.

Faster: Pianot förstås. Det var väl det första han lärde sig, eftersom han fick lära sig orgel och så, så ...

Fråga: Det är ju olika tekniker det där. Det är inte samma sak att spela orgel som piano.

Faster: Neej, det är det inte. Men det är ju ... noterna är domsamma, tangenterna och så där. Så att kan man det ena så går det nog lätt se'n att lära sig det andra.

Sture: Men faster, i Kristinehamn. spelade han tillsammans med någon av kollegorna eller nå'nting så'nt? Det gjordes inte?

Faster: Neej, jag tror inte det var nå'n som spela piano där.

Sture: Nehej. Kommer faster ihåg hans tal? Om det var Dalbymål, genuint eller ...?

Faster: Neej. Hans tal det kan jag inte minnas. Och det har jag tänkt på så många gånger. Och jag vet inte hur farmor talade heller. Jag frågade Anna-Maja: "Ja, hur sa ... hur talade farmor?" Ja, det visste hon inte. Och hon var ju mycket senare än jag så hon borde ju komma ihåg bättre.

Sture: Det där är så svårt att komma ihåg, hur dom har talat, eftersom man inte har några direkta hörminnen av'et. Det är så svårt att komma ihåg några tillfällen, då man har fäst sig vid talet.

Faster: Neej. Ja, just ja! Men han var väldigt road utav, när vi spelade - barn. Så fort ... ja, jag var väl den första som spelade piano hemma - utav barna alltså. Helge det var senare. Det har jag sett "började Helge spela" står det här i farmors anteckningar. Så det var ju senare. Men så fort som jag satte mig till pianot och hade lärt mig nå'n liten stump, så kom han. Antingen hade han fiolen eller också hade han ... inte klarinett, nej flöjten och ställde sig bredvid och skulle spela melodin då. Det var väl för att roa mig då förstås för att ... jag minns att ibland, jag tänkt "oh, jag skulle behöva gått och läsa läxor". Nej, jag fick lov att sitta still jag, vid pianot. Och se'n så hörde han på. För att jag hade ju några ... jag hade ju en god vän, en lärarinna. Kommer Du ihåg Ruth Erlandsson?

Sture: jaa då, jag gör det.

Faster: Hon var väldigt duktig att sjunga. Så det kan ju hända ... det kommer jag inte ihåg om hon sjöng, när hon var uppe hos oss. Det är ju möjligt att hon gjorde, men det minns jag inte. Men hon spelte a quatre mains med mig. Och det vet jag, då pappa var sjuk så låg han inne i sängkammarn i sängen och hörde då på det där, och se'n så kalla han dit mig och så sa han att "ni spela fel takt på det där. Det skall inte vara den takten på det stället". Jag tror det var... om det var Beethovens sextett eller nå'nting så'nt där, för den spelte vi ofta. Och den kunde han naturligtvis i huvu't precis alltihop. "Ni skall inte ta den så". Då kom han med ut eller in i matrummet och så fick vi sätta oss och se'n så: "det skall inte vara den takten. Det skall vara ... ni får räkna". Man skall ju räkna. I synnerhet när man spelar a quatre mains skall en räkna så att den andra hör vad det ör för takt. Jaa, hon fick inte säga nå't och hon var lärarinna. Hon var inte något märkvärdigt duktig, så det var inte så farligt.

Sture: Men faster, så'na här saker som spel och så'nt, sällskapsspel och sådant, deltog han i det? Spelade han schack?

Faster: Tänk att det vet jag inte, trots att vi hade ett schackbord, ett bord. Vem har det?

Sture: Nja, schack det vet jag inte.

Faster: Ett väldigt fint bord, där skivan är ett schackbräde, runt. Det var framför kakelugnen i salongen stod det på den tiden. Men han kunde nog.

Sture: Ja, det kunde han säkert.

Faster: Ja, det tror jag. Men jag vet inte vem han skulle ha spelt med.

Sture: Spelade han bräde då?

Faster: Jaa.

Sture: Det gjorde väl alla på den tiden?

Faster: Det gjorde alla. Alla pojkar lärde sig och jag och Helge, den lille knatten. Han spelte med Elsa han. Jag vet en gång så sa han det "ja idag blir det allt ett väldigt schlappt spel, för jag är så vesen".

Sture: Sa Helge det? Jaha ja. Men faster Elsa spelade ju? Faster hade ju väldigt mycket med Elsa att göra?

Faster: Jaa då. Vi spelade quatre mains hon och jag. Och pappa, det tyckte han var roligt när hon var med och spela.

Sture: För hon, hon var ju hemma i Kristinehamn?

Faster: Hon bodde hos oss. Och gick frun tillhanda, som det hette på den tiden. Så att där insöp hon sina första köks ... eller sitt första. Vad kallas hushålls ... innan hon kom in på hushållsskola. I deras hem fick hon nog inte lära sig nå't i köket. Kan jag aldrig tänka mig.

Sture: Ja det vet man ju inte.

Faster: Neej, det vet man ju inte. Ja, det allra vanligaste kanske, men det tror jag inte. Utan det var se'n hon kom hem, se'n dom vart förlovade då så fick hon bli kvar hemma - som dotter i huset liksom. För de förlova sig ju så tidigt, 1910.

Sture: Ja, men då var ju faster fortfarande skolflicka då?

Faster: Då var jag skolflicka, ja. Så jag var inte mycket i köket. Det enda jag hjälpte till med i köket så var det baka - småkakor.

Sture: Men, när Selma Lagerlöfs "Nils Holgersson" kom ut och alla dom här Värmlandsromanerna och detta, köpte farfar nå'nting av det, eller låna ni? Läste ni ...?

Faster: Neej, han köpte nog. Men jag kommer inte ihåg att vi läste. Vi läste inte högt. Jag har inga minnen av att vi läste.

Sture: Läste inte farfar för farmor?

Faster: Ja, farmor hon läste följetong. Varenda följetong i tidningarna klipptes ur och sparades.

Sture: Ja det, det klipptes ju alla följetonger?

Faster: Dom klipptes ur alla ja.

Sture: Och farfar han band?

Fråga: Men hans bokbinderikunskap, var det så'nt han ...?

Faster: Ja, var han lärde sig det, det vet jag inte. För att det var väl ingen i släkten som kunde det, vad jag kan förstå. Jag har inget reda på det. Han hade ju en god vän, den här Landin. Han var bokbindare. Men det var inte så't så'nt så att han lärde sig av honom inte. Nej. Han bara anlidade honom, när han själv inte hade tid. Han var far till en utav Jonnes vänner, och det var ju också roligt förstås.

Sture: Men farfar hade ju ett väldigt stort bibliotek ur den tidens synpunkt sett? Han hade ju ... vad hade han - tre, fyra bokhyllor?

Faster: Ja. han hade då det där stora bokskåpet som Nils har. Det var ju fullt. Se'n hade han väl tre så'na där vanliga. Det är väl så'na som ni har? Har ni inte någon utav dom gamla ...?

Sture: Gunnar har ett ... tror jag.

Faster: Gunnar har en kanske, ja. Det är den typen i alla fall - inte så där förskräckligt höga utan ... Ja, det kanske, den nedersta hyllan kanske var så där hög för att han band ju in alla tidskrifter, så'r där som kom, Idun och Hvar åttonde dag. Kanske något år att det var Veckojournalen, men det var, det var nog inte ... det kanske var på slutet det.

Sture: Så han har bundit in dom, han? Så farfar band in dom där?

Faster: Ja, han band in dom. Och se'n band han in noter. För han köpte lösa noter och så band han in dom också.

Sture: Men faster kommer inte ihåg om det nå'nsin har gjorts nå'n, nå'n förteckning på hela det bo ...?

Faster: Neej.

Sture: För att vid bouppteckningarna ...?

Faster: Då tog dom i klump.

Sture: Då blev det klumpat, ja?

Faster: Ja, jag tror det. Det var nog inte bara böcker utan det var annat också, silver och så'nt dära. Lakan och ...

Sture: För att allihop så har dom ju fått någonting av detta bibliotek?

Faster: Någonting, jaa.

Sture: Och allihop så har vi väl någonting som farfar har bundit in?

Faster: Ja. det förmodar jag. Jag vet inte ...

Sture: Har faster nå'nting som han har bundit?

Faster: Om jag har ... ja se nu har jag kanske inte kvar några noter längre. Men ... ja, jag vet inte hur det var med ... Jag samlade ju som skolflicka - i den där åldern då man älskar vissa saker - Jeanna Otherdahl. Jag skulle alltid ha ... önskade mig Jeanna Otherdahl. Och han band nog någon, tror jag, där. Men annars så anlidade han David Johansson. När han kom in i bilden så fick ... så fick jag dom i julklapp. Men då hade David bundit dom. För han köpte dom antagligen oinbundna. Och jag fick det. Och se'n så band David. Det blev väl kanske billigare. Och så menade han då, att han gjorde ... lät honom få ett arbete, och det var ju bra.

Fråga: Då han var bokbindare? Jaha.

Faster: Men de där gamla som var ifrån ... som kom ifrån moster Lina, dom noterna tror jag ... jag undrar om inte han band om dom på något sätt för att annars skulle de väl ha varit så trasiga så jag vet inte. Gudrun fick väl någon utav dom?

(Slut på bandets sida A)

Här följer ett avsnitt som behandlar andra släktingar.

Fråga: Hur var det med farfar Markus - tillhörde han några föreningar?

Faster: Om han var med i några föreningar? Ja, det vet jag inte. I så fall var det nå't så'nt hära musiksällskap eller nå'nting. För det står på en del ställen ... Jaa, joo, men farmor har skrivit på ett par ställen "var vi med ... var vi på klubben". Men vad det var för nå'nting, det vet jag inte. Men det var nog lärarfolket, lärarna, skulle jag tro. Men se'n så tror jag nog att ... fanns det nå'n förening, där de sjöng och spelade, så skulle jag vara övertygad om att han var med. Men det kan jag inte.... för jag var för liten för att begripa någonting så'nt där.

Fråga: När dom bodde i Arvika ...

Faster: Ja, i Arvika menar jag då.

Fråga: då var han kommunalfullmäktig?

Faster: Var han ...?

Svar: Jaa, det står det i en bok.

Faster: Jaså, står det det? Ja, ja, ja.

Svar: Så det får vi väl tro på.

Faster: Ja då får vi väl tro det då. Det är ju mycket möjligt att han var.

Komment: Det var ju intressant att han var engagerad så också.

Faster: Det står bara där ... "var han" - något namn, vem det nu var - "var han här och spelte fiol" står det på några ställen. Men det var nog nå'n lärare där, skulle jag tro.

Fråga: Hur var det, i Arvika, där var han organist också, eller hur?

Faster: Nej, han var nog inte organist där, tror jag, utan han var bara anförare för sången. Därför att han har skrivit ... han skrev ut stämmor för de olika ... vad heter det ... de olika stämmorna. Där har han skrivit, så varje stämman fick sitt eget notblad. Och dom tror jag att Anders har, att de var med i de där noterna som han fick. För det var kvartettsånger och då tänkte jag det, att de har ju han den bästa nyttan av som är med i kvartettsång.

Sture: Men hur var det med hans syskon - bröderna - var dom nere hos er i Kristinehamn nå'n gång? Johan och Per och dom?

Faster: Jaså dom. Neej, jag har aldrig ...

Sture: Men Per dog. Han dog så pass tidigt.

Faster: Han dog innan jag föddes va?

Sture: Ja, han dog -84. Ja han dog innan dess.

Faster: Neej, jag har inte något minne av att ... att karlarna, 'kärera', var nere. Det har jag inte. Men däremot fastrarna - faster Frida i synnerhet. Hon var ofta, ganska ofta, nere. Hon var fadder till mig hon. Faster Frida och faster Haga. Men inte dom andra. Ja, faster Frida var väl med nere se'n, när Bror kom till oss. Då var hon ju nere. Men jag tror inte någon utav ... ja, inte pappan Olle Hyddén. Nej. Han var aldrig nere. Och dom andra fastrarna - faster Märta t ex - det enda jag har som dom har berättat om faster Märta det var det att "du får inte suga på grässtrån, för då går det med dig som med faster Märta". Hon sög på grässtrå och fick nå't i halsen. Om det nu var cancer eller vad det kunde vara. Hon dog utav det. Så det har jag blivit itutad sedan jag var så här liten (visar). Men jag vet inte vem faster Märta var. Jag såg henne nog aldrig. Undrar om hon inte dog så pass tidigt. Jag tror att det var hon som kom till Frykerud. Var det inte det? Jag tror att det var där hon dog. Så jag tror inte att hon ... jag tror inte att hon var med och hälsa på oss. Jo, det står Märta på ett par ställen. Och så ibland står det Märta. Det måste väl vara hon?

Sture: Ja, hon dog -98.

Faster: Jaa, se där ja!

Sture: Det är året efter fasters födelse.

Faster: Så då var det nog alldeles färskt då, när jag började begripa att jag skulle...

Sture: Men det där att inte suga på grässtrån det hörde vi som barn.
Och jag vet inte om det var mamma eller pappa.

Faster: Ja det var nog så.

Sture: "Ni får aldrig ta grässtrån och tugga på." Och det var en gammal föreställning.

Faster: Ja, det var nog det. Det kom väl ifrån den tiden det.

Sture: Ja, troligtvis.

Fråga: Hur var det med farfar och er barn då? När ni var barn?

Faster: När vi var små? Jaha, jag har inte så värst mycket minnen. Jo, jag har minne utav att jag fick, ibland, om söndagsmorrn, så kunde jag få krypa upp i pappas säng och få höra en saga. Och det var nå'nting väldigt roligt. Jag kommer inte ihåg riktigt ... Det var nog olika sagor. Men det är det att jag blandar ihop dom som han hade och dom som mamma hade. "Det röda och det blå skrinet" det var mammas. Det hade han aldrig. Men jag undrar om inte han hade "Pojken som åt ikapp med jätten". Jag skulle nästan tro att det var en. Och se'n undrar jag om inte han hade "Mästerkatten". Men det är jag inte säker på, dumt nog. Det är synd det, att jag inte har tänkt på det förr, tidigare, så att jag kunde ha liksom återupplevat det. Men jag minns bara, att jag tyckte det var förfärligt roligt. Det var varmt och skönt att komma upp i den stora sängen. Och så var det så ovanligt. Nej, jag låg aldrig i farmors säng. Det kan jag inte minnas. Utan när hon berättade, då satt vi mest.

Sture: "Tag det blå, tag det blå. Nej jag vill ta det röda".

Faster: Ja, känner du igen den?

Sture: Ja. Det berättades när jag var liten. Och jag kommer inte ihåg om det var farmor eller om det var faster själv som berättade den.

Faster: Ja, men jag var nog inte nog gammal för att berätta för dig.

Sture: Jo. Jo då.

Faster: Kommer du ihåg när farmor berättade om moster Linas hundar?

Sture: Neej, det kommer jag inte ihåg.

Faster: Nej. För att det tänkte jag på för inte länge se'n att nu är det ingen som berättar för barn om hundar, kloka hundar, som slakten har haft. Moster Lina hon hade ju inga egna barn, utan hon hade hundar. Och dessa såg naturligtvis farmor, när hon bodde där. Så hon blev väl också förtjust i dom där hundarna. Och hon berättade om moster Linas hundar. Det var väl det, nästan varenda dag det skulle hon göra det. Det var Sippan och Puck, det kommer jag ihåg. Sippan var en så'n där liten, långhårig hund. Jag vet inte, jag kan inte vad dom heter - vad det är för sorter. Och Puck det var

en liten en, släthårig. Men jag tror inte att det var nå'n mops eller en så'n dära tax eller så'n där. Jag vet inte vad det kunde vara. Och när moster Lina skulle gå ut - åh det var så märkvärdigt då, för då skulle alltid dom där gå och se vad hon tog på sig för kläder. Ibland så kunde dom se på kläderna om de skulle få följa med eller inte. Och var det så dom inte fick följa med, så var det svansen mellan bena och så kulla dom bort nå'nstans och gömde sig. Och fick dom följa med, ja då var det så här (visar) och det tyckte vi var så roligt så att. Hon berättade det så trevligt. Men jag tror inte ... jo dom själva hade en katt. Men var - om det var i Ärvika? Jag minns inte katten, men jag minns bara beskrivningen, att han hette Pensé, kisse Pensé. Och han hade ett M i pannan, Modén. Hur han hade fått dit det, det vet jag inte. Det tyckte vi var så konstigt så.

Sture: Men det var aldrig tal om att ni skulle skaffa en hund eller katt i Kristinehamn till exempel?

Faster: Nej, nej, nej. Det var det inte. Men jag tror att dom hade en hund på Långav. Jag är inte säker på än att farmor bruka berätta att mormor hade en hund som ulade mot månen, uuh, uuh, uuh (låter) så fort månen kom opp. Det vet jag inte.

Sture: Men det kan ju, det kan ju vara så'na där rester av sagor också - föreställningar att dom ylade mot månen.

Faster: Ja, det kan det också vara, så det är inte så säkert att jag har rätt.

Sture: Men jag läste här att den första kärran som kom till Dalby, det var på 1850-talet först. Så att det fanns ...

Faster: Jaså. Som trilla då? Jag trodde att den där (visar på sin fars klädkista från skoltiden) var på trillan jag, men det kanske den inte var.

Sture: Nej, den gick nog på båten. Eller på häst ...

Faster: Ja, på häst ja.

Sture: På hästrygg eller nå'nting. Dom kanske hade några ... allting gick ju på släde eller på båt eller på hästryggen.

Faster: Jaså, på hästryggen. Jaa, det var ... Jag trodde bara att den stod bak på trillan, där det finns plats för så'n där.

Sture: Ja men det kom väldigt sent, vanliga kärror opp, för vägen var ju ganska sen. Den kom väl inte förrän på 1830-talet - -40-talet skulle jag tro att landsvägen var klar. Utan det var så'na här ridstigar och ... och så gick man ju så väldigt mycket.

Faster: Neej, det kan nog hända det. Jaa, dom gick mycket förstås, ja. Dom red inte.

- Sture: Nej dom gick väl och ledde hästen.
- Faster: Ja, jag tror det - mest.
- Sture: Jaa.
- Faster: Släde det vet jag ingenting om för att vi var ju aldrig på vintern där oppe. Så jag har inget minne utav nå'n slädfärd.
- Fråga: Hur var det på somrarna då, när ni var där uppe och ...?
- Faster: Det var då som vi gick mest.
- Svar: Jaa, men jag tänkte ...
- Faster: Vi klövjade då när vi skulle ha nå't att bära. Och så hade dom ju kuntar (kontar). Och se'n en sak som pojkarna hade - dom hade nog inte kunt utan dom hade portörer att ha växter i. Och dom ... det kommer du väl inte ihåg nå'n portör?
- Sture: Jo. vi hade ju portör hemma.
- Faster: Hade ni det?
- Sture: Jaa.
- Faster: Men det var öppningar på sidorna?
- Sture: Ja, det var två stycken ...
- Faster: Ett lock där, där man kunde lägga in smörgås.
- Sture: Nja, det vet jag inte. Ja, det var två fack i dom där plåtportörerna. För att vi hade så'na hemma.
- Faster: Ja, det hade ni ja. Så'na hade dom när vi gick till Halla.
- Sture: Jaha.
- Faster: Men jag fick en liten kunt. Det är den som Maja. lill-Maja, har fått. Den hade hon med sig på Bäverland. Jag vet inte om hon visa den. Jag sa det "tag med dig den" sa jag "för den vill jag ska vara med. Den hör ihop med Dalby".
- Fråga: Faster berättade om när ni var uppe vid Halla.
- Faster: Åskan?
- Svar: Ja just det. Och likaså om att de var ute och satte upp grejor i bäcken och så'nt där? Farfar Markus, han tog med sig sina pojkar och så gick dom och satte upp några saker i bäcken?
- Faster: Jaha. Vattenhjul som vi sa. Men det kan jag inte ... för jag kan inte, jag kan inte tälja. Jag kan inte snickra. Men det gjorde han. Han gjorde som en ränna då ifrån en bäck - inte en bäck, utan vad heter det? En liten damm ja kanske. Det var ju olika. Det var ju sluttande så. Då var det en liten damm där och så var det en liten damm där nere. Då gjorde han rännor utav trä. Och emellan då ränna som gick ner och se'n där det var slut på den så gjorde han som ett, nå't runt där, så att vattnet skulle komma och hälla på det och så komma ner i nästa damm då - eller vad det nu var för någonting där. Det var ju väldigt bra. Det tyckte dom ju var roligt. Men det var pojkarna mest det.

Fråga: Ja, det är väl typiskt. Han var fysiker. Han höll på med så'nt där

Faster: Ja, han tyckte om så'nt där. Han gjorde mycket så'na där saker. Och han satte opp gungor och ... mellan träna, där dom skulle få vara. Han gjorde inte några hus och så'nt inte för dasset det var ju snickare som gjorde. Så att ... men ... gungorna kommer jag ihåg. Jag vet inte om jag hade ... Men jag vet, på ett kort finns Olle som står i en gunga nå'nstans i skogen där. Och se'n satte han ju opp den dära kroken förstås. Den ... Det var väl det första de gjorde. Det skulle ju vara med. Och se'n pilar. Det kan jag inte, eftersom jag inte an tälja. Men jag tror att dom ... nå'nting som var väldigt bra att göra dom där pilarna av så var det så'na här, så'nt dom lägger på tak. Vad heter det nu då?

Sture: Pärter? Spånvirke?

Faster: Ja, spån ja. Plattor så pass här breda (visar) ungefär, platta, och så här långa. Och så gjordes det ett hack mitt på. Och så gjorde de en spets där. Och så gjorde de en så'n dära kantig här i den änden och så då, ett snöre. Och se'n skulle dom då ta det där snöret, hålla i ena änden på pilen och så ... det där hacket skulle komma ... eller den där ... en knut i änden på snöret. Och så tog det emot på hacket och så släppte man iväg. Och det blev så'n fart på't så. Men man fick ju passa sig så inte det fanns några människor.

Sture: Så'na där gjorde vi som pojkar , för pappa visa oss.

Faster: Pappa ja. Ja, han kunde, för han var ju med han. Han var ju jämt med sin pappa, när det gällde så'na där saker. Och fotografering och allting. Föränledde Jonne att kalla honom för fotograf Mattes eller efterhärmare Mattes. Det var ju mera retsamt det. Fotograf Mattes var ju litet finare. Det var när han fick vara med och bära vatten till när han skulle framkalla. För han framkallade ju alltid själv. Han både kopierade och framkallade och fixerade då, för han hade olika bad. Det var ju fysikern då som var framme där. Vi hade ju små så'na där porslinsskålar som passade precis för en plåt att lägga i och även för kortena. Och där var ju Agne med jämt somm passopp - tömma och fylla i vatten och så'nt.

Sture: Men faster, vi har glömt en sak att tala om och det var att farfar målade ju. Och han för

Faster: Ja, men det gjorde han inte där.

Sture: Nej, men han tecknade väl ganska tidigt. Redan som gymnasist så tecknade ...

Faster: Ja. det måste han ha gjort. Åtminstone ... han ritade. Jag tror inte han målade på den tiden. Nej. men ritade. Han ritade ju

det där hundhuvut. Var inte det nå'n slags premium det?

Sture: Jo, det var det.

Faster: Ja. jag skulle tro det. Ja. det visste vi ingenting av hemma. Ja **det** vet jag inte, för då fanns ju inte jag. Men jag menar, han ritade inte så i vardagslag hemma inte. Ja. när han skulle rita ordentligt, en tavla. Men jag menar - inte annars nå't kladd eller nå't så'nt där ...

Sture: Hur var det, förstora han så'na här småbilder som farbror Olle gjorde sedan? Gjorde farfar det också? Dom här ... den här hela längden av musiker som farbror Olle gjorde.

Faster: **Jo visst gjorde han det!** Han började ... han började med att förstora sin mamma och pappa - farmor och farfar. Det hade vi i sängkammarn ovanför schäslongen i medaljonger - farmor och farfar till mig.

Fråga: Ja, var det dom som fanns på ...?

Faster: Dom har väl Olle nå'nstans. Om han nu har dom i källaren eller var han har dom, det vet jag inte.

Fråga: Ja, dom, dom som fanns uppsatta på Drottninggatan? Hos farbror Olle och faster Elsa fanns det porträtt av dom. Just medaljonger så här.

Faster: Ja, det var träram ikring på den tiden de var hos oss.

Fråga: Så dom var alltså ritade?

Faster: Ritade ja. Och se'n så började han att rita musikgubbar. Han köpte. först köpte han ... men dom hade vi inom glas och ram. Vem var det som var ritlärare? Cesar?

Sture: Ja. det är möjligt Cesar ja.

Faster: Eller Cederborg? Ja, jag vet inte, men jag tror att det var Cesar. Det var ... vilka var det nu då? Det var Grieg. Vem var den andre nu då? Söderman? Söderman och Grieg tror jag vi hade på väggen i salongen och det var dom där ... en ritlärare på skolan som hade gjort. Men se'n tog han själv ... han hade dom där små porträttena vykort eller vad det var musikgubbarna stod på - huvena. Då kom han på att han skulle förstora dom. Och det gjorde han. Alla dom som vi hade dom ... han hade ju uppsatt dom dära musikgubbarna på väggen i en ... jag vet inte vad jag skall säga. Det syns nog på nå't kort.

Fråga: Halvcirkel eller något så'nt?

Faster: Ja, det ena huvut intill det andra, en hel rad så. Men se'n så tog han och gjorde dom litet större då, så att han fick dom som medaljonger.

Sture: Så han målade egentligen aldrig några så'na här landskap?

Faster: Neej. Ja men jag undrar om inte han har målat ett. Men var är det?

Sture: Ja Likån. Eller om det var Femtån.

Faster: Ja, denförstås. Men jag tänkte på det där ... ett motiv som finns på Nationalmuseum, men jag inte kommer ihåg vad det heter. Det är en sjö, en strand ... en vik kanske, en strand med sjön och vatten och så är det träen bakom och så är det strandkant så här (visar). Jag kommer ju inte ihåg vad den heter, men den ska finnas på Nationalmuseum. Jag kommer ihåg den därför att farbror Norborg, Kyrkoherden i Gåsborn, han målade litet grand så där också. Och han hade målat av den också. För att jag vet en gång - om det var Gulli eller Brita som var hemma och sa: "precis den som far har gjort". De sa far, de. Och se'n när jag var där också - "här skall du få se den tavlan som du har likadan. Fastän den har våran far gjort". Och då sa de att den fanns på Nationalmuseum.

Fråga: Vart har den tagit vägen då? Vet faster det? Vart tavlan har tagit vägen? Vem som har den?

Faster: Nej! Våran tavla? Nej, det vet jag inte. Den gavs nog bort redan då innan vi skingrade hemmet. Jag undrar om inte det var någon som fick den då. Men det kommer jag inte ihåg.

Fråga: Hur är det - den där flickan - dockorna där inne - Har han gjort den?

Faster: Vilken?

Svar: Tavlan där inne i fasters sovrum.

Faster: Den där lilla flickan med ...? Den ritade han när mamma gick med mig - som det kallades på den tiden. Så då strax innan jag var född. Så föddes jag. Innan den var född menar jag, innan den var ritad. Eller han ritade den under tiden, då dom väntade sig att... hoppades på att dom skulle få en flicka. Han hade sagt det, att han vill så gärna ha en flicka. Han hade ju tre pojkar. Och så så ritade han. Den där är tagen ur Allers. Där tog han så mycket så. Dom där ... de där... Är det du som har spel... eller dom där paret?

Sture: Jag har det där paret ja.

Faster: Är det du som har dom? Vem är det som har den där musikern då, den där ...?

Sture: Det tror jag är Björn eller nå'n.

Faster: Ja nu ja. Det var ...

Sture: Anna-Maja då?

Faster: Ja, jag vet inte. Vi hade dom där två i matrummet hemma i Kristinehamn - en på vardera sidan om klockan, tror jag. Ja, det gjorde han ju. Så ritade gjorde han ju hemma på det sättet. Men han ritade inte några så att han ritade oss som småbarn och så att

vi skulle ha några ... Neej.

Fråga: Nej, det tyckte han väl kanske inte var någon idé, när han kunde fotografera? Ja, han kunde ju fotografera, så han kunde ju ta kort på er.

Faster: Ja, det kunde han ju ha gjort. Men jag tror aldrig att han förstörde. Att han gav sig på det, det har jag inget minne utav. Det är nog de senare generationerna, som har gjort det. Helge t ex. Det kanske inte är Helge. Det kanske är Peller - Pelle som förstörar. Men jag vet inte hur det är. Det där är fotografi i alla fall (pekar) som Pelle har gjort - de där doppingarna där i Kyrksjön i Bromma. För att dom gjorde i ordning ett, ett litet - vad kallas det för?

Fråga: Ett mörkrum?

Faster: Ja inte bara mörk ... ja det också men ... laboratorium kanske det kallas för, där dom håller på med alla möjliga så'na dära saker. I Bromma, nere i källarn. Och där höll dom på se'n. Det är kanske mera kemi det, men det var ju ... det var ju så'nt också

Svar: Ja det hör ju ihop.

Faster: Det är ju samma sak nästan, höll jag på att säga.

Fråga: Skall vi säga att vi stannar här, när det gäller farfar Markus?

Faster: Ja, jag vet inte jag håller på ... om jag har nå't mer nu om farfar. Vad han gärna ville att vi skulle vara med om, så var det att gå ut och gå. Det hade han kanske lärt sig i Mörsil. Det vet jag ... nej, det hade han nog inte kanske, för att vi var mycket ute och gick i Halla. Och det var där som de säger att jag sa så... och jag minns det själv också, hur jag var le och elak och inte ville följa med, för jag tänkte att vi inte skulle hitta hem. Det var Barbro som har berättat för mig. Det är väl nå'n utav pojkarna....

(Slut på bandet sida B)

Artikel

Antal

Leksaker

- / Vagga i ståltråd och halm m madrass och virkat lakan, täcke
- / Ställning i trä

Artikel

/ Duk i konstsidan med siluettklipp

/ Örngott broderat märkt LB

(Lina Böhlmark syster till
Matilda Modén, född Pollack
från Dalby)

Plastdukar, små tabletter

2

Handdukar

Spånskrin m handtag i locket

Handdukar

Solida m m m i sticket

plastdukar 2st i sticket